

Gewei

Ans van den Nieuwenburg - Bron

Gewei is een voortzetting van het skelet op de kop van hertachtigen.

Bij alle hertachtigen hebben alleen de mannelijke dieren een gewei. Bij rendieren ook de wijfjes.

Alle geweien “vallen” af na de paartijd. (bij de rendierwijfjes na de geboorte van het jong) Dat na het afvallen een groter gewei terugkomt is algemeen bekend. Wel is het zo, dat oudere bokken weer een kleiner gewei terugkrijgen.

Een gewei van 10 kilo is voor een edelhert niet abnormaal. Zo'n gewei groeit in 4 1/2 – 6 maanden van niets tot dat gewicht.

Gewicht en grootte van een gewei is afhankelijk van de levensomstandigheden. (dus o.a. de voeding)

Als gebruikt materiaal is gewei moeilijk van been te onderscheiden. Het is taaier dan been en daardoor minder breekbaar. Het wordt dan ook veelal gebruikt voor voorwerpen waar een zekere druk op uitgeoefend wordt, zoals voor kammen en handgrepen van bijlen.

Oorspronkelijk werden alleen afgeworpen geweien gebruikt als materiaal voor gebruiksvoorwerpen. Toen men daaraan niet voldoende materiaal had, werden edelherten afgeschoten en dreigden uit te sterven. Dit afschieten is dan ook in de M.E. verboden geweest.

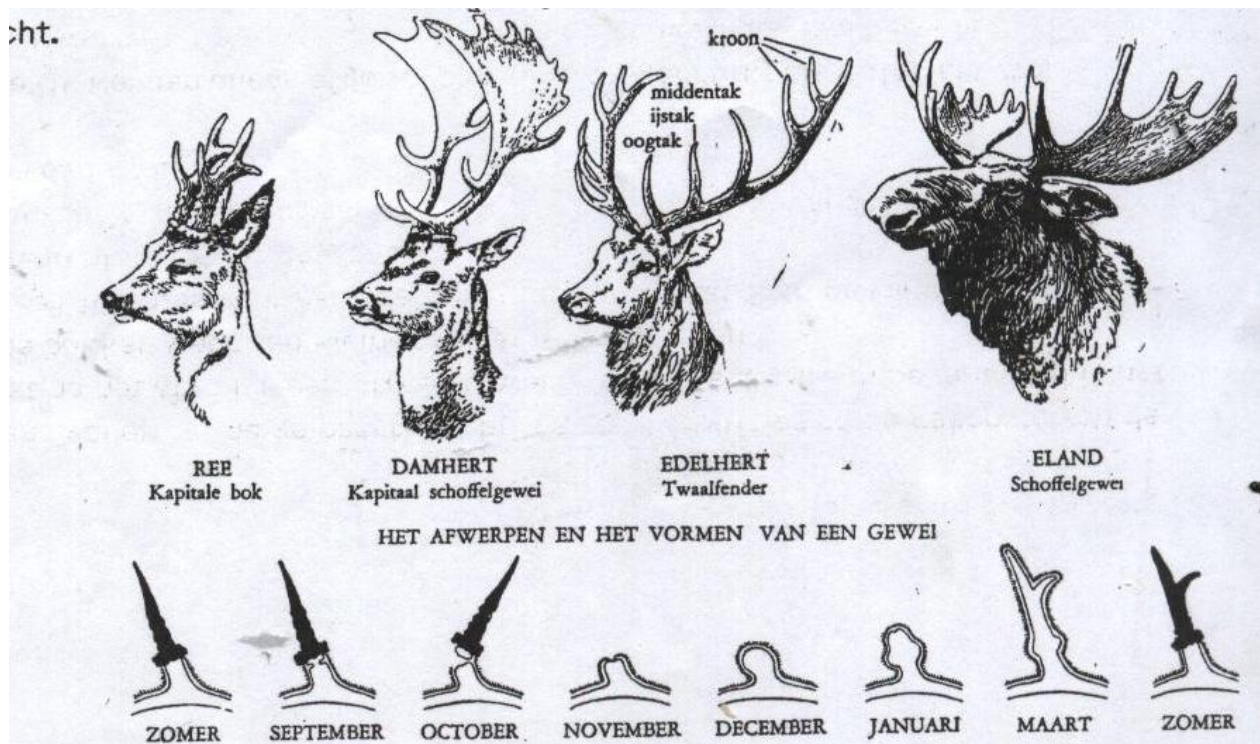
Een gewei, waar de huid nog omheen zit, is niet te gebruiken. Een Zweedse handleiding voor het maken van o.a. mes heften meldt, dat voorwerpen van geweien van een geslacht dier nooit hoogglanzend gepolijst kunnen worden.

Een dunne reep rendiergewei is heel buigzaam. We zien het b.v.. als versiering bij berkenhouten dozen.

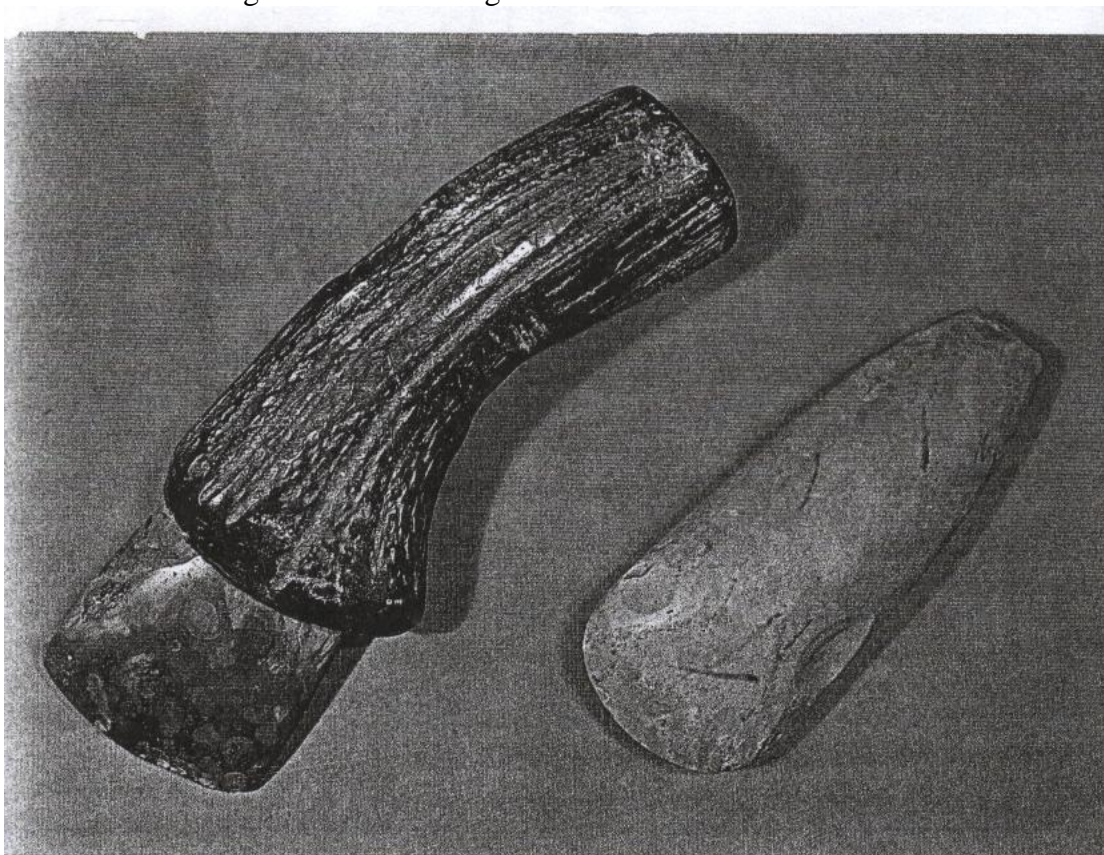
Aan gewei werd een magische kracht toegeschreven. Een baby kreeg een stuk gewei als bijtring, maar tevens met de veronderstelling dat hij hierdoor iets van de kracht van het hert meekreeg.

Rozenkransen werden als amulet gedragen; van een fallus voorzien als vruchtbaarheidsteken.

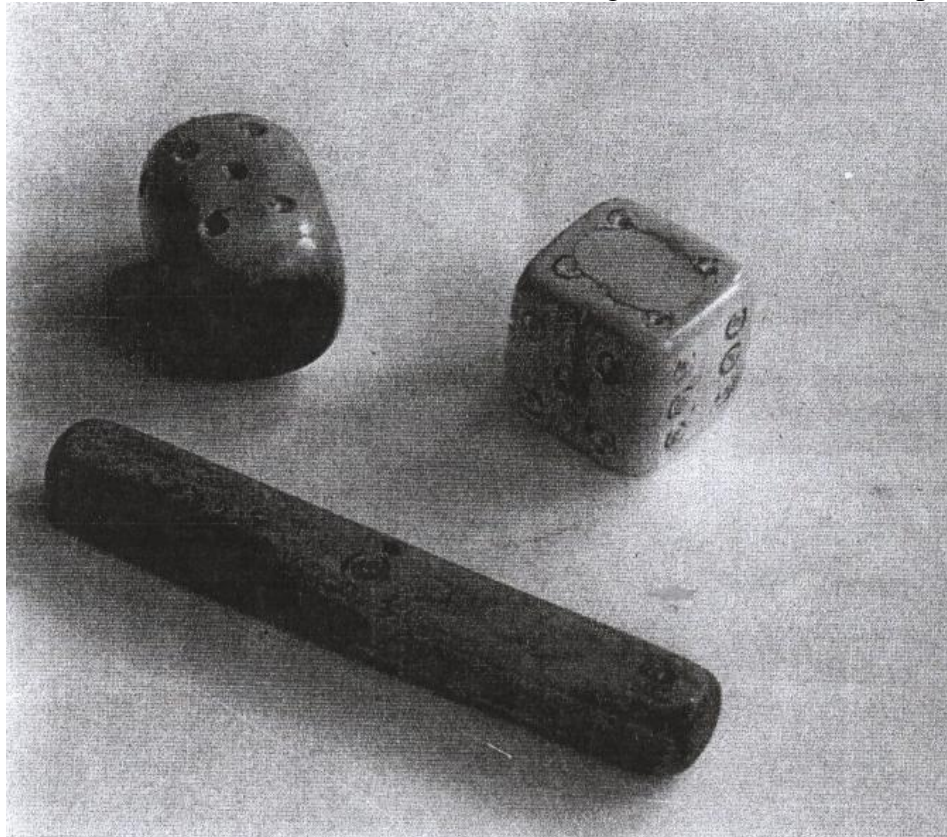
Verpoederd gewei is een geneesmiddel geweest. Men ziet soms nog een hertenkop als uithangbord voor een apotheek, een teken van de magische kracht die aan een hert werd toegedacht.

Hieronder een silex **bijl**, **gevat in een gewei**. Datering 3000 v. Chr. Koninklijk museum in Brussel.
De elasticiteit van gewei is 2 1/2 x zo groot als van been.

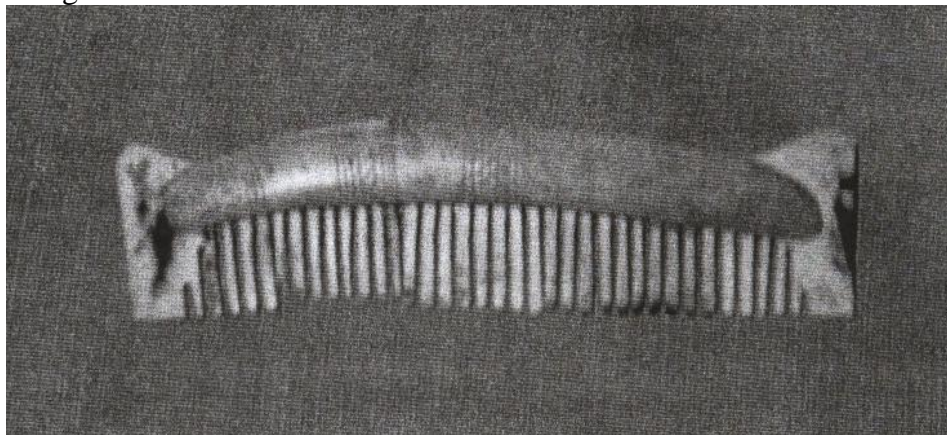

Dobbelstenen. Recht boven is de dobbelsteen van been. Linksboven en onder zijn ze van gewei. De bovenste is hol en heeft dus 4 teldelen. Datering M.E. Vondst uit de terpen. Documentatie Anna Roes.

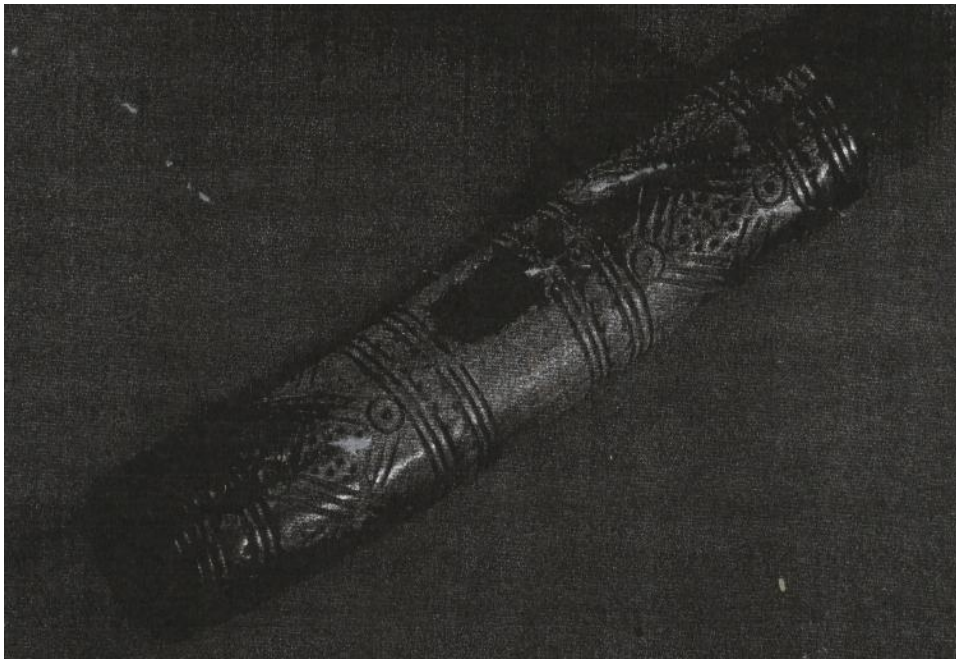
Kam van gewei. Datering vroege M.E.

Kammen van gewei zijn door heel Europa gevonden. Door het formaat van het gewei en de structuur (gewei is niet massief, behalve aan de punten) bestaan de kammen uit een aantal stukjes die bijeen gehouden worden door 2 dekplaten, die soms van gewei, soms van been zijn. Dit, omdat men zuinig was met gewei.

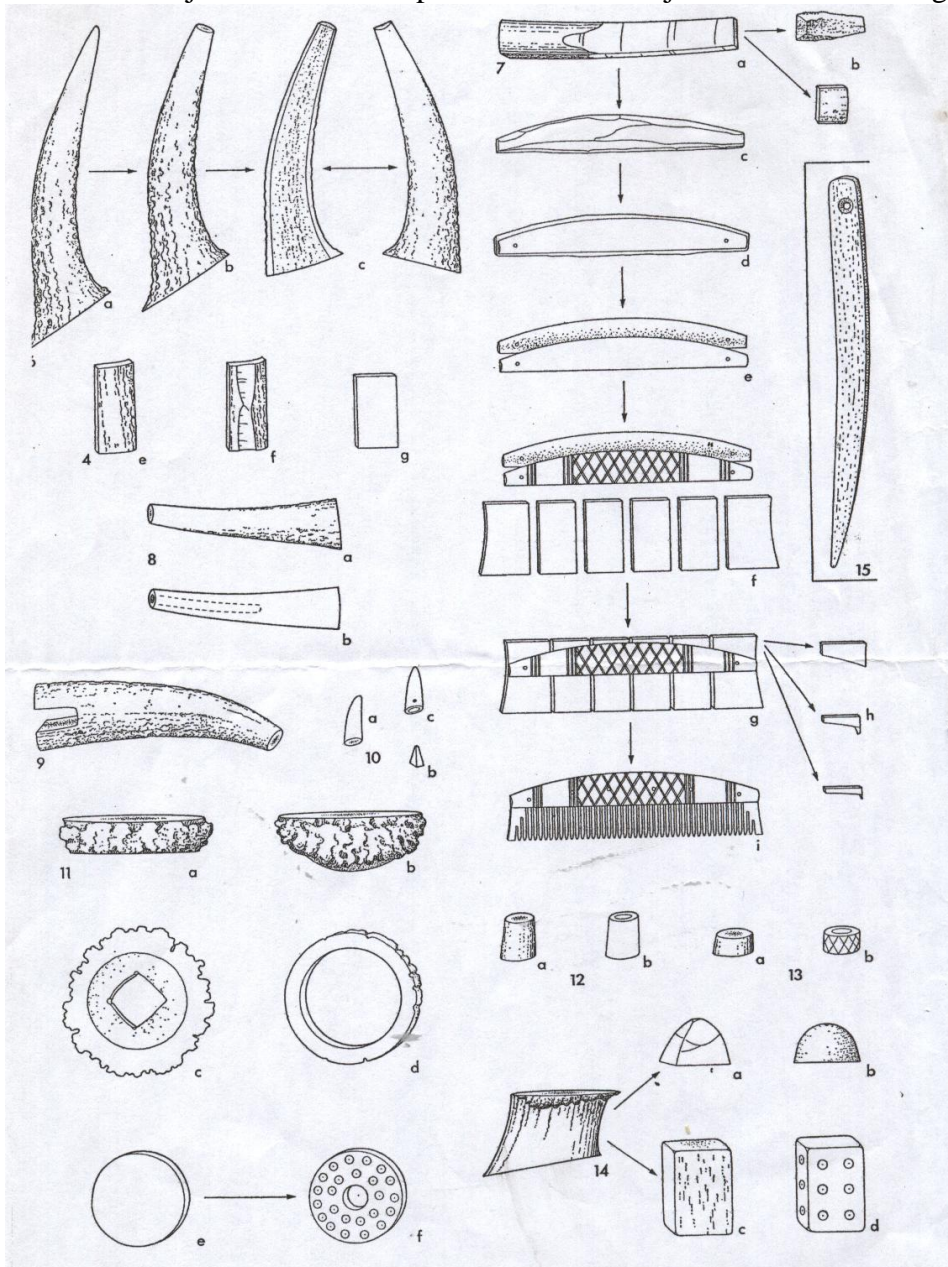

Er zijn kammen gevonden waarbij het duidelijk is dat een beschadigd deel vervangen is door een deel van een andere kam. Als materiaal voor de tanden is gewei gekozen omdat dit taaiër is dan been. De kammen worden eerst in elkaar gezet, daarna worden de tanden gezaagd. Dit is zichtbaar aan de zaagsneden op de dekplaat. Ans zaagde eerst de tanden in de plaatjes en zette daarna de kam in elkaar. Als er bij de nederzettingen geen consumptieresten gevonden zijn van een hert, zal de gewei ingevoerd zijn.

Hieronder een geweivoorwerp, gevonden in Blokhuisen N.-H. 475-1000 ROB 30888

Hieronder zie je enkele voorwerpen die te maken zijn van delen van het gewei.

SUCCES

